

tudi državljani, imamo tudi pravico poseči v politiško borbo. Vendar je pri tem treba imeti velike opreznosti. Če je kje opravičen pregovor »nobena naglost ni prava«, je gotovo opravičen v politiki. Ker nam mora biti šola in naš stan vedno pri srcu, je naša dolžnost, da se borimo za svoj obstanek in čast šole do skrajnosti, ker je ta zadeva postala pereče politiško vprašanje.

Pri nas sta tudi dve nasprotujoči si politiški stranki. Klerikalna imenuje šolo prokletstvo za naš narod, katera sovraži napredno učiteljstvo iz dna svoje duše. Druga je liberalna stranka, ki sicer zagovarja napredno šolo in učiteljstvo pred drznimi napadi, a je jako slabo organizovana, premalo delavna in tudi malo izbirčna v borbi z nasprotnikom. Učiteljstvo simpatizuje z liberalno stanko, ker nas ta ščiti in zagovarja, a to je tudi vse. Moči pa tudi volje nima, da bi za nas kaj več storila. Mi ne smemo biti optimisti niti pesimisti, marveč strogi realisti. Politiški stranki moramo soditi po delih in uspehih. Sodeč te stranki s tega stališča, sta obe za nas brez posebnega pomena. Nista vredni, da bi se učiteljstvo razburjevalo in hodilo za nju v žerjavico po kostanj. Malokdo vidi nad obema tema strankama viseti Damoklejev meč. Na dan stopa s čvrstimi koraki nov mož z novimi nazori in drugo politiko — in ta je socializem. Ta ima v novejši dobi močno zaslombo v najvišjih krogih. Ne bo dolgo, da bo ta mali novi mož prišel potom splošne in enake volilne pravice na dan in takrat bosta obe sedaj bojujoči se stranki morali hote ali ne hote mnogo odjenjati od sedanjih politiških nazorov. Socializem je spravila na noge moderna šola s svojo izobrazbo, upamo vsaj, da bo za šolo bolj vnet kakor sta sedanjí politiški stranki. Najbolje je, da učiteljstvo opazuje to bojevanje z veliko rezervo, ker strast in prevelika politiška gorečnost ne prinaša navadno dobrih sadov.

Priporočam pa prav toplo, da bi se učiteljstvo z ljubeznijo in vnemo poprijelo svoje stanovske politike. Ako smo vsi edini, složni, solidarni, enega duha in ene misli, postanemo na ta način lahko velesila in velik faktor med našim narodom, če bo treba seči kdaj v politiko za naš obstanek in napredek šolstva. Naše geslo naj bo: »Eden za vse, vsi za enega«, in sicer brez izjeme. Kdor je z nami, naj živi, kdor ni z nami — naše globoko preziranje!

Naročajte samo pri tiskarnah, ki objavljajo oglase v našem listu. — Pri naročilih se sklicujte na oglase našega lista!

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Iz Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev. Delegat je prijavilo:

XXXI. Kamniško učiteljsko društvo. 102. Iv. Schmeidek, učitelj, Rova; 103. Janko Toman, nadučitelj, Moravče.

XXXII. Logaško učiteljsko društvo. 104. Gdč. Marica Benedek, učiteljica, Planina; 105. Gdč. Marija Peče, učiteljica, Rakek; 106. Gdč. Ana de Toni, učiteljica, Rovte; 107. Adolf Harmel, učitelj, Cerknica; 108. Anton Šeme, učitelj, Stari trg. Namestnik: 14. Teodor Schuller, nadučitelj, Rakek.

Ker je delegatinja za »Učiteljsko društvo za Trst in okolice«, gospodična Ivanka Sabadin, zbolela, bo zastopal to društvo delegat gosp. Ant. Germek, učitelj pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Delegatov ni prijavilo 1 društvo, društvenih izkazov pa niso vrnila 4. Vodstvo »Zaveze«

Ljubljansko učiteljsko društvo je imelo 23. m. m. zvečer v hotelu »Ilirija« svoje tretje letošnje zborovanje z edino točko dnevnega reda, namreč »Novi šolski in učni red«. Poročevalec tov. J. Likar. Zborovanje je počastil s svojim prihodom dež. šolski nadzornik g. Fr. Levec, kar kaže njegovo vnemo za šolstvo in učiteljstvo. Udeležba od strani ljubljanskega učiteljstva je bila pač malo pičila; posejli so nas pa zopet vrli udeležniki tuk. risarskega tečaja v precejšnjem številu.

Predsednik Dimnik pozdravi v prvi vrsti g. dež. šol. nadzornika, nato goste in vse navzoče in da besedo poročevalcu. V zanimivih besedah pojasni ta glavne in za šolstvo in učiteljstvo najvažnejše točke novega šolskega in učnega reda, hvali njih dobrote, odločno pa graja njih slabosti in nazadnjaški značaj. Naj omenimo samo nekaj iz daljšega poročila. Strogo se je učitelju ravnati po urniku; prirejati pa mora poučne izlete. Kdaj naj prireja izlete, ker jih v urniku ni? Pripomni, da bi se naj pozimi opustila telovadba, ki je itak brezpomembna v prašnih in zatohlih telovadnicah; na ta način se pridobi kakih 50 ur, ki bi se v pomladnem in poletnem času uporabile za poučne izlete. Pouk na gosli naj se uvede vsaj na mestnih šolah; dež. odbor se naprosi, da dotične zmožne učitelje za to primerno nagradi. Tudi deška ročna dela naj se zopet uvedejo. Za noben predmet se ne predpisuje posebne metode; ta točka je za učiteljstvo posebne važnosti, ker se je skušalo v zadnjih letih okleniti nekatere predmete v trdne formalne sponse in se s tem odvzelo vso samostojnost in individualnost. Vsak poseben izvenšolski pouk je učitelju prepovedan. To je hud udarec za kranjsko učiteljstvo, ki si je s takim poukom nekoliko izboljševalo slabo gmotno stanje. Stavi resolucijo, da naj stori ljublj. učit. društvo primerne korake v svrhu, da se naj ta točka ublaži dotlej, da se zboljšajo učiteljstvu plače.

K besedi se oglasita še tov. Šega in Jelenc. Zadnji podpira resolucijo, ki jo je stavil že poročevalec in predlaga še drugo resolucijo. Obe resoluciji se sprejmeta v sledečem besedilu:

1. Ker so po § 126 novega šolskega in učnega reda, ki stopi s prihodnjim šolskim letom v veljavo, prepovedane posebne ure, skleni »Ljubljansko učiteljsko društvo«, da se pridruži pozivu »Učiteljskega društva za kranjski šol. okraj« na »Deželno slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani«, ki naj vloži prošnjo na c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk, da to dovoli kranjskemu učiteljstvu posebne ure z ozirom na slabo gmotno stanje toliko časa, dokler se ne regulirajo njegove plače.

2. »Ljubljansko učiteljsko društvo« skleni naprositi c. kr. deželni šolski svet, da naj skliče enketo skušenih šolnikov in zasliši njihovo mnenje, preden izda izvrševalna določila k novemu šolskemu in učnemu redu.

Ker se ne oglasí nihče več k besedi, zahvali se predsednik poročevalcem in vsem navzočim in zaključi zanimivo debato. Pri prosti zabavi se je izrekla še marsikatera krepka beseda, tovariši-pevci pa so zapeli nekaj lepih slovenskih pesmi.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer zboruje v četrtek, dne 7. junija, ob 10. uri dopoldne v Franc Jožefovi šoli v Ljutomeru. Vzpored: 1.) Zapisnika. — 2.) Dopisi. — 3.) »Vzgojni pomen varstva živali in rastlin za mladino in ljudstvo« — referenti za uradno konferenco: gg. Tomažič in Dostal in gdč. Kocuvan. — 4.) Recenzija III. Čitanke (Schreiner-Hubad) in III. jezikovne Vadnice (Schreiner Bezjak) — Cvahte Simon. — 5.) Poročilo o perutninarskem tečaju v Otterbachu na Gornjem Avstrijskem — Tomo Pušenjak. — 6.) Poročilo »Zavezinega« delegata. — 7.) Eventualni predlogi za uradno konferenco. — 8.) Slučajnosti. — Točno ob 9. uri pevka vaja za koncert v prid učiteljskemu konviktu.

Pridite gotovo, točno in polnoštevilno!!

Fran Čeh, t. č. tajnik.

Goriško.

Za cerkljanski okraj se je ustanovila »Podružnica učiteljskega društva« v zmislu novih pravil. Podružnica šteje devet članov. Podružnični odbor se je sestavil tako-le: Načelnik Josip Rakovšček, načelnikov namestnik Andrej Sattler, tajnica Milka Mesar, blagajničarka Albina Gerželj, odbornik Franc Peternej.

Primorsko.

Učiteljsko društvo za sežanski šolski okraj je zborovalo 17. t. m. v Sežani. Udeležba ni bila sicer velika, ali pri tako neugodnem deževnem vremenu še precej dovoljna. Predsednik je otvoril zborovanje s primernim nagovorom. Takoj za njim je čital tajnik zapisnik zadnjega zborovanja, ki smo ga overili in podpisali. Tovarišica Cilka Katnikova nam je čitala svoje temeljito sestavljeno poročilo o »Razdeljenem in nerazdeljenem pouku«. Po jako živahni debati smo sprejeli sledeči resoluciji:

1.) Prvo šolsko leto bodi na vseh šolah vsaj prvih osem tednov samo zase.

2.) Nerazdeljen pouk se uvedi, če je mogoče, na petrazrednicah in večrazrednicah. V vseh ostalih šolah naj se uvede pa samo razdeljen pouk zaradi lokalnih in gospodarskih razmer.

Nato smo razpravljali o temi »Učiteljevo delovanje zunaj šole« ter sprejeli po daljši zanimivi razpravi, ki so se je udeležili malone vsi navzoči, sledeči resoluciji:

1.) Učitelj sprejmi le taka postranska opravila, ki služijo vsaj deloma v povzdigo šolstva.

2.) Če le mogoče, opusti vsako opravilo, ki mu služi kot pristranski zaslužek ter poveri vse svoji moči edino le v šolske svrhe.

V svojem letnem poročilu se tajnik s hvaležnostjo spominja nepozabnega dobrotnika ter šoli posebno naklonjenega velerodnega t. č. g. ministrskega predsednika, ki nas je svoječasnno kot c. kr. namestnik v Trstu rešil iz neznosne takratne materialne bede. V njem tudi jako ostro žigosa vse tovariše in tovarišice, ki so za stanovsko organizacijo brezbržni ali mlačni. Takove nemarneže, ki so v prvi vrsti oni, ki niso niti člani društva, četudi službujejo v okraju, smatra za parasite, pijavke sadu pridnih delavcev. (Poleg nevpisanih članov učiteljstva se smatra za nečlane tudi one, ki ne plačujejo točno članarine.)

Poročevalec želi dalje, da se vsak član opraviči pismeno pri predsedništvu v slučaju, da bi se ne mogel odzvati odborovemu vabilu, zakaj drugače se pravi vabilo prezirati, odnosno kazati svojo duševno revščino.

Po potrjenju blagajniških računov se je sklenilo društveno glavnico preložiti iz poštne hranilnice v kako drugo hranilnico, kjer bi donášala večjih obresti. N. pr. v sežansko hranilnico, odnosno, kar bi bilo še najumestnejše, v hranilnico »Učit. konvikta v Ljubljani.«*)

Slednjič se je volilo delegate ter novi odbor, ki je sledeči: Anton Berginec, predsednik; Kristina Cazafura, predsednikova namestnica; Franjo Vendranim, tajnik; Karel Gruntar, tajnikov namestnik; Anton Mervič, blagajnik; Alojzij Hreščak, pevovodja; Cilka Katnikova, odbornica.

Istra.

Slovensko učiteljsko društvo za koprski okraj je imelo svoje glavno zborovanje dne 10. maja t. l. ob 11. uri predpoldne v prostorih ljudske šole v Borštu.

Krasen spomladanski dan, zanimivi dnevni red ter 25 letnica društvenega obstanka so privedli k zborovanju 31 udeležencev. In sicer je bilo med temi 23 rednih članic in članov, izmed katerih eden je bil zopet vstopivši mnogozaslužni član ter ustanovitelj tega društva, gospod Andrej Vrtovec. Ni ga strašila dolga pot od daljnega Tolmina, ampak spomnil se je istrskih trpinov ter jim prišel dajat poguma v nadaljni boj za svoje pravice ter tolažit k boljši bodočnosti. Lep zgled je tudi dal gospod Vrtovec tovarišem s tem, da je plačal udnino za 3 leta.

*) Saj zato jo imamo!

Dalje se je udeležilo zborovanje 7 gg. tržaških tovarišic in tovarišev ter vrla gospa Vrtovčeva.

Svojo odsotnost so opravičili trije tovariši.

Predsednik Miroslav Anžlovar proglasi sklepčnost, v krasnem govoru pozdravlja navzoče člane in goste, omenja 25letnico društvenega obstanka ter se ustanovitelju društva gospodu And. Vrtovcu, kakor tudi njegovi gospé zahvali za navzočnost, nakar so jima zborovalci klicali »Živio!« Isto tako so bili pozdravljeni tudi tržaški tovariši in tovarišice.

Predsednik omenja dalje propad učiteljskega društva voloskega okraja. Tovariši Hrvati dobro vedo, da je vodstvo »Prosvjete« v nasprotnem taboru ter da nimamo kot od takega ni najmanje malenkosti pričakovati. V zgled naj bi si vzeli tržaške tovariše, katerih število presega 70. S propadom učiteljskega društva voloskega okraja nismo tedaj še nič izgubili, pač pa smo več od druge strani treznomislečih pridobili!

Tudi krivice omenja govornik, ki se še vedno gode istrskemu učiteljstvu s tem, da kar tebi nič meni nič ustavijo plačo, drugega definitivnega brez vzrokov premestijo i. t. d.

Predsednikovemu govoru je sledila zahvala gospoda Vrtovca ter po gosp. Štef. Ferlugu pozdrav tržaških tovarišev.

Tajnik A. Maslo prečita zapisnik zadnjega občnega zbora, ki se odobri s pristavkom predsednikovim, naj se zapisniki pišejo jasneje glede časa in kraja. Nato poda tajnik kratek pregled o 25 letnem društvenem delovanju.

Blagajniško poročilo nam je bilo tudi dokaz povoljnega društvenega uspeha. Pregledovalcem računov so bili voljeni: Erna Thaller, Egidij Čeh in Anton Tul.

Odbor za leto 1906/7. se je konstituiral tako: predsednik Miroslav Anžlovar, Boljunec; namestnik Mijo Žagar, Klanec; tajnik in pevovodja Franc Venturini, Dolina; blagajnik Štef. Šiškovič, Hrpelje; odbornik Anton Maslo, Ricmanje.

Delegatom k »Zavezini« skupščini v Soštanj so bili soglasno voljeni tovariši: Miroslav Anžlovar, Erna Thaller, Franc Waišel in Egidij Čeh.

Tovariš A. Vrbančič je poročal o peticiji deželnemu zboru za izboljšanje učiteljskih dohodkov. Načrt je tako temeljito sestavljen, da bi res bilo vredno in potrebno javno ga priobčiti ter da bi po njem zahtevala vsa druga učiteljska društva svoj krvavi zaslužek.

Tovariš pravi: »Vam lahko dokažem to žalostno resnico, da učiteljstvo v Istri ne more izhajati s plačo, določeno mu z zakonom 9. oktobra 1901, št. 35., Vam je lahko dokazati, ker se sami dan za dnevom, mesec za mesecem prepričujete o tem. Treba pa dokazati to žalostno resnico še drugim gospodom ter naj bi oni poizkušali živeti z družino, obstoječo iz 8 oseb z letno plačo 1250 K!

Glede plač pravi referent:

I. razred naj odgovarja plači državnih uradnikov IX. razreda, II. razred X. razreda in III. razred XI. razreda. 1200 K bodi eksistenčni minimum.

Državni uradniki teh razredov ne potrebujejo niti toliko izobrazbe kot učitelj, njim ni potreba ni maturirati.

Ker pa imajo ti razredih državnih uradnikov vsak po tri razne plače, namreč: 9. raz. 2600 K, 2400 K, 2200 K. 10. raz. 2000 K, 1900 K, 1800 K. 11. raz. 1600 K, 1400 K, 1200 K, naj bi učiteljstvo dobivalo teh 9 raznih plač tako:

Učiteljstvo brez sposobnostne izkušnje 1200 K. Usposobljeno učiteljstvo: 1. pet let po 1400 K, 2. 1600 K, 3. 1800 K, 4. 2000 K, 5. 2200 K, 6. 2400 K in 7. pet let po 2600 K.

Petletnice naj bi bile po 200 K. Da bi se nam ne očitalo, da lahko lenarimo, ker se nam plače izboljša, naj bo tu še pogoj, da dobi 5 letnico le oni, ki se je potrudil, da je imel zadostni uspeh v šoli.

Peticija obsega nadalje uravnavo pokojnine, pravilne doklade, službene dobe in o stanarini. Ker pa je to delo, ki ga je skoro nemogoče izvršiti enemu samemu, zato predlaga:

Naj občni zbor že danes izvoli posebno enketo, obstoječo iz 3 do 5 članov, katere naloga bodi, da v kolikor možno kratkem času pregleda zakone in sestavi enoten načrt.

Predlog Urbančičev je bil z navdušenjem sprejet ter se je v to anketo soglasno volilo na predlog A. Masla tovariše: Mir. Anžlovarja, A. Urbančiča in Iv. Kureta.

Z Urbančičevim referatom se je popolnoma dobro strinjal naslednji tovariša Fr. Waišela, dokazujoč, koliko se mora učitelj boriti za svoje, za to, kar mu po pravici pristojajo! Krasno in jako temeljito je namreč predaval: »Znamenit boj in zmaga za dve učiteljski ustanovi v priboljšek učiteljeve plače v Hrušici, ustanovljeni v to svrhu v prejšnjem stoletju«. Poslušalci so ga z velikim zanimanjem poslušali ter bi bil tudi ta referat ravno tako potreben, kakor prejšnji, da se javno priobči, da bi tako bil v pouk kate-remu pohlevnemu učitelju, ki se mu na sličen način gode krivice!

Sledili so nasveti in predlogi, katerih glavnejši so bili: Predlog glede naročitve »Uč. Tovariša«, t. j. naj bi vsi bili udje »Zavezini« ter obenem tudi naročniki »Uč. Tovariša«, a udnina bi se morala tedaj primerno zvišati. Drugi predlog Urbančičev glede imenovanih udov deželne šol. sveta, opiraje se na točko f § 37. deželne zakona 27. julija 1875, št. 18, se glasi: »Društvo naj naprosi ministrstvo za bogočastje in uk, naj uvaža sedaj to določilo in predlaga v imenovanje vsaj enega uda izmed ljudskošolskega učiteljstva«.

Predsednik Mir. Anžlovar stavi vprašanje, kaj misli društvo glede premestitve učiteljskega v Kastav. Po kratki debati se soglasno sklone, podpirati v toliko, da se hrvaško osnuje v Pazinu in slovensko v Gorici. Tudi prejšnja dva predloga sta bila soglasno sprejeta. Ob 3. uri popoldne je predsednik zaključil sejo.

Sedaj pa naj v par besedah preidem k nekaterim tovarišem v okraju. Vabljeni ste bili k zborovanju vsi brez izjeme. Lepo vas je odbor vabil, da celo bolj ponižati se ni mogel. Vprašam vas tedaj: Zakaj ne prihajate k zborovanjem? Zakaj nas sovražite? Zakaj se nič ne brigate za društvo? Ali se ne trudimo izboljšati svojega gmotnoga stanja — in je naše društvo v tem pogledu že mnogo storilo — in ali ne uživate tudi vi tega? Ali se mogoče gospodje smatrate za kaj drugega? Se vam li gode kake krivice? Ako bi bil ta vzrok, tedaj je vaša še večja dolžnost, priti zraven in opravičiti se.

Tovariši, bodimo pametni! Znano vam je, da če si sami ne pomagamo, drugi nam tudi ne bodo! Da pa to lažje dosežemo, ne bodimo osamljeni, ampak bodimo složni, delajmo skupno ter naj ne trpi društvo, oziroma učiteljstvo zaradi osebnega sovraštva!!

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. »Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani« so darovali: Mestna občina v Kranju 100 K; g. J. Pihlar, gostilničar v Žeronincih, 10 K od dobička, ki ga je imel o priliki izleta ormoškega in ljutomerskega učiteljskega društva; g. Avgust Jenko, pekarski mojster in hišni posestnik v Ljubljani, 20 K; Hranilno in posojilno društvo v Nabrežini 10 K; g. Ivan Abram, župnik na Črnem vrhu, 5 K; v učiteljski gostilni pri Pirnatu v Boričevem zbrano učiteljstvo namesto v Buffalo Bill zložilo 5 K; ob priliki skupnega zborovanja ljutomerskega in ormoškega učiteljskega društva nabral tov. Franc Schneider iz Ceranjevcev 13 K 18 h; tov. Mihajl Vrbič iz Sodražice od prve funkcijske doklade 4 K; v Šmartnem pri Litiji je nabrala gdč. Kristinica Demšarjeva 7 K in g. S. Zorč 4 K. Živel učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnina za učit. konvikt. Tov. Josip Zajec, nadučitelj in tov. Ana Krašovec, učiteljica v Velikem Gabru. Živio!

»Zaveznikom«, ki bodo šli v Šoštanj, na znanje, da se bodo nekateri kranjski učitelji in učiteljice peljali z mešancem, ki odhaja iz Ljubljani 10 minut po šesti uri zjutraj in dospe v Celje ob poldesetih.

Nemčurski naval na slovenske šole. Pred kratkim je ptujski nemškutarski »Štajerc« izdal poziv na slovenske

krajne šolske svete, naj zadnji zahtevajo nemški pouk v 3 najvišjih razredih. Zavedeni krajni šolski sveti so že začeli sklepali o nemškem pouku. Tudi posamezniki pobirajo podpise za nemški pouk, prošnjo jim je sestavil »Štajerc«. Kot učitelji-vzgojitelji se moramo takemu počenjanju postaviti v bran. Kaj bodo take šeme, kakor so okrog »Štajerca«, skle-pale o naših šolah? Dobro bi bilo, ako se pri letošnjem zborovanju »Zaveze« stavi kaka resolucija. Naj prevzame kateri tovariš to nalogo. Na Dunaju so sklepali profesorji o učnem jeziku na učiteljskih, mi pa ne storimo nič!

Kdor ne ve, kaj je denuncijantstvo, ta naj vzame v roke »Slovenca« z dne 25. t. m. V uvodnem članku govori o znani sorški aferi, ko je po krivdi klerikalcev tekla kri. V onem članku denuncira »Slovenec« na najpodlejši način tamkajšnjega učitelja, tovariša Grmka, in njegovo soprogo, denuncira g. nadzornika prof. Zupančiča, denuncira sodnika g. Deva, denuncira in denuncira, da se človeku gabi! In kaj je denuncijant, to pove znan nemški rek: »Der grösste Schuft im ganzen Land...«

Zadnji »Domoljub« je zopet na vseh straneh poln laži in obrekovanj, ki so naslovljene na naš stan in naše tovariše. Denuncira, laže in obrekuje, da se človeku dela črno pred očmi. Z začudenjem se izprašujejo ljudje, kako morejo katoliški duhovniki tako lagati. Zato ni nič čudnega, ako vera peša. Čudno je samo, da krije poslanec Žitnik take lopovščine s svojo imuniteto. Ko bi imeli ti tatovi časti in ugleda kaj poguma, bi se podpisavali. Potem bi bilo lahko obračunati z njimi — s pasjimi biči. Drugega ne zaslužijo!

In vendar je govoril! Kdo neki? — On — učitelj-poslanec Jaklič! — O kom? — O učiteljstvu! Torej se vendarle še gode čudeži! Toda povejmo rajši, kako govori učitelj poslanec — edini, ki ga ima deželni zbor kranjski — o učiteljstvu! Ta govor je jako zanimiv, ker je lep dokaz, kako gori klerikalcem srce za učiteljstvo in šolstvo; ako gori njegovo — učiteljevo — tako, kako morejo goreti šele srca njegovih mojstrov in vzornikov! Dne 24. t. m. se je vršil v Dvorski vasi pri Velikih Laščah shod »Kmetске zveze za kočevski politični okraj«. In tamkaj je govoril o volilni reformi prijatelj Jaklič in se pri tej važni priliki spomnil tudi učiteljstva. Glasom »Slovenčevega« poročila slove njegov tozadevni znameniti govor tako le: »Ko smo zadnjič zborovali v Dobrépoljah, je čez par dni pisal list liberalnih učiteljev, katere vodi znani Jelenc, katerega so pred 6 leti liberalci vlačili kakor medveda po deželi in so ga bili, če se ne motim, pripeljali pokazat tudi v Sodražico in Loški potok — torej ta list je pisal: Jaklič je pridigoval v Dobrépoljah! Potem je naredil nekaj stavkov iz poročila, seveda brez vsake zveze*) in na koncu je modro pristavil: O učiteljskih plačah pa ni nič govoril. Sedaj pa vidite, kako pameten mož je Luka Jelenc. On meni, da smo kmetje kmetско zvezo zaradi učiteljskih plač naredili, da zaradi učiteljskih plač kmetje zborujemo. (Smeh). Danes bomo naredili nekaj izjeme.** Tudi o tem par besedi! — Jaz mislim, da čimbolj se bo po shodih govorilo o očitelskih plačah, tem manjše bodo. Gotovo je pa, da bo kmetška zveza znala se braniti, če se bo hotelo veliko breme učiteljskih plač zvaliti na kmet-ske rame. Proti taki regulaciji smo bili in bomo kmetски poslanci. Mi vemo, da noben človek ne more živeti od samih obljub, zato nismo učiteljem nobenih obljub delali. Obljube so jim delali liberalni poslanci. Te naj primejo za besedo! Ti naj pridigujejo o učiteljskih plačah! Med političnimi nasprotniki imamo kmetje tudi liberalne učitelje. Pred petimi leti so bili pri volitvah vsi v nasprotnem taboru. Ko smo pa začeli boj za ljudske pravice v deželnem zboru, takrat so nas liberalni učitelji najbolj psovali. Vsi so bili edini v tem, da jim je obstrukcija požrla zboljšanje plač, in če sta se le dva liberalna učitelja sešla, sta se kolegijalno pozdravila: Obstrukcija žre! Pa so nas kleti. Največjo piko so imeli name. Ti ljudje so mislili, da bom zaradi par kron izdal svoje volivce. Skrbeli so pa tudi za smeh! Ti ljudje, ki mene niso volili, so mi pošiljali nezaupnice. Kjerkoli so se ob uradnih konferencah zbrali na deželne stroške, tedaj so skovali »oso-

*) Prav tako, kakor je govoril!

**) Kako milostno in velikodušno!

Uredn.

Uredn.